

ခိပ်နှံ့ဂုဏ်ထိပ်ပသီထိပ်တဘဉ်လီၤဘဉ်စးလၢအဘဉ်ဒိတံးဆဲးကျိးဒီးတၢ်ဒိသျှပ်ဟံးသးအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတံး

ခိပ်နှံ့ဂုဏ်ထိပ်ပသီထိပ်တဘဉ်လီၤဘဉ်စးလၢအဘဉ်ဒိတံးဆဲးကျိးဒီးတၢ်ဒိသျှပ်ဟံးသး/ (ASD)/ အံၤမ့ၢ်ဝဲ/ တၢ်ဆိပ်ဒီးတၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံၤ လၢ/ တၢ်ဂုဏ်ထိပ်ပသီထိပ်တကပဒီး/ဒုးမၤဘဉ်ဒိဝဲဒဉ်/ တၢ်ရဲတံၤရူသကိး/ တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီး/ တၢ်တၢ်တၢ်လၢ/ တၢ်သကဲၣ်ပဝး သ့ဝဲ ဒဉ် န့ၣ်လီၤ/ပုၤလၢအိပ်ဒီး/ ASD န့ၣ် ကဆဲးကျိးဆဲးကျါ/ခိဆၢလိာ်အသး ယၢ်ခီ ယၢ်ခီ/ ဟံးသျှပ်ဟံးသး/ ဒီးတၢ်မၤလိၤန့ၢ်တၢ် အကျိၤ အကျဲသျှပ်တဖဉ်/ လီၤဆိလိာ်အသးဒီးပုၤဂုၤပုၤဂၤသျှပ်တဖဉ်လီၤ. အဝဲသျှပ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ် လၢအဘဉ်ပးဒီး/ အတၢ်မၤ လိၤ/ တၢ်ဆိ ကမိၣ်/ ဒီး/တၢ်ဘျီရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤ သျှပ်တဖဉ်/ ဘဉ်သျှပ်သျှပ်ကကဲထီၣ်ဝဲဒဉ် တၢ်ဟ့ၣ်သါ လၢအဝဲသျှပ်အဂီၢ်ဒီး /ဘဉ်သျှပ်သျှပ် ကမ့ၢ် တၢ်ဆါနးနးကျိးကျိးန့ၣ်လီၤ/ပုၤတနီၤလၢ/အဆိပ်ဒီး/ ASD န့ၣ် လိၣ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢၤအမၤ လၢအဝဲသျှပ် အတၢ်ဆိမူတနံၤဘဉ် တနံၤအဂီၢ်/ဖဲလၢပုၤအဂၤလိၣ်ဘဉ်ဝဲ/တၢ်မၤစၢၤစ့ၤအခါန့ၣ်လီၤ/ တၢ်အပနီၣ်လၢ/ ASD အံၤ စးထီၣ်ဝဲလၢ/ဖိသဉ်အံၤအနီၣ်ဖိဆဲး အခါ လံၤလံၤ ဒီး/ တစါဒဉ် အသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဒိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအဂ့ၢ်	တၢ်အဒိလၢတၢ်ရဲတံၤရူသကိးအဂ့ၢ်
<ul style="list-style-type: none"> - တၢ်ကတိၤဒီးကျိပ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်စဲၤခဲ - ကတိၤကဒါကတိၤတဖဉ်/မ့တမ့ၢ်/ တၢ်ကတိၤမ့ၢ်တဖဉ်/ခဲအံၤခဲအံၤ - စူးကါခိၣ်ခံ/နီၢ်အခါစး/ (စံးဝဲ/“န့ၣ်” /လၢ/ကဘဉ်စူးကါဝဲ/“ယၢ်”/အလီၤ) - စံးဆၢဝဲ/တၢ်စံးဆၢလၢတဘဉ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖဉ် - တပညိၣ်တၢ်/မ့တမ့ၢ်/ ခိၣ်ဆၢကတၢ်ပညိၣ်တၢ် - စူးကါ/တၢ်န့ၣ်စုန့ၣ်ခိၣ်/စ့ၤ/မ့တမ့ၢ်/ တစူးကါဝဲ/(တဝံၢ်ဝံၢ်စုလၢ/ အစံး/လဲၤမ့ၢ်မ့ၢ်အခါဘဉ်) - ကတိၤတၢ်ကဟံး/ကတိၤတၢ်ခိၣ်ဒီး/မ့တမ့ၢ်/ကတိၤတၢ်သိၣ်ဒီးသးဝံၣ်တၢ်သးဝံၣ်အသိး - ဖဲလၢဂဲၤလိာ်ကွဲအခါလီၤကံၤတၢ်ဟံးမၤအသးအသိး/(မၤသးခိၣ်/“ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်တၢ်ဆိ” /လၢ/တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲအဂီၢ်) - တနံၤပၢ်ဝဲ/ပုၤမၤလီၤန့ၢ်တၢ်တဖဉ်/ တၢ်ကတိၤဆဲးဆဲး/မ့တမ့ၢ်/ တၢ်မၤအုနုအကျိပ်ဘဉ် 	<ul style="list-style-type: none"> - ဖဲပုၤဂၤကိးအိၣ်အခါ/တခိၣ်ဆၢဝဲနီၣ်တမံၤဘဉ်/တုၤလၢ/သးန့ၣ်/၁၂/လၢ - ပဒုၣ်/ဖဲၣ်ရဲတၢ်ဆဲးကျိး - သးအိၣ်ဂဲၤလိာ်ကွဲထဲတကမိၣ် - တဟံးပျီထီၣ်အတၢ်သးစဲဒီးပုၤအဂၤ - ခိဆၢလိာ်အသးယၢ်ခီယၢ်ခီထဲဒဉ်လၢ/ကမၤန့ၢ်အတၢ်သးစဲတၢ်ပညိၣ်အဂီၢ်မိၣ် - အိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤကဟံးလုး/မ့တမ့ၢ်/ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးဖဲၣ်ဟံးနီၣ်လၢအတကြါးတဘဉ် - တနံၤပၢ်ဝဲ/နီၢ်ကစၢ်တၢ်အန့ၣ်အဆၢဘဉ် - ဟးဆဲး/မ့တမ့ၢ်/ခိၣ်ဆၢနီၢ်ခိၣ်တၢ်ဘဉ်ဒုးဘဉ်ဒုၤ - ဖဲလၢ/အသျှပ်ဘဉ်ဒီးသးဘဉ်ဒိအခါ/ပုၤဂၤမၤမ့ၢ်ထီၣ်က့ၢ်အသးတန့ၢ် - အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢ/ကနံၤပၢ်ပုၤဂၤအတၢ်တူၢ်ဘဉ်ခိၣ်ဘဉ်/မ့တမ့ၢ်/ ကစံးကတိၤတၢ် ဘဉ်ပးအဝဲသျှပ်အတၢ်တူၢ်ဘဉ်ခိၣ်ဘဉ်တဖဉ်အဂ့ၢ်
တၢ်အဒိ အတၢ်တဖဉ်လၢ/ တၢ်သးစဲဒီး/တၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအညိၣ်န့ၣ်တဖဉ်	တၢ်ဆါပနီၣ်အဂုၤအဂၤတဖဉ်
<ul style="list-style-type: none"> - ဆိရဲၣ်လီၤ/တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲမိတဖဉ်/မ့တမ့ၢ်/ တၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖဉ် - ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီး/တၢ်ဂီၤဖိတဖဉ်/ကိးန့ၣ်ဒီးဒီးအလီၤလီၤအသိး - ဘဉ်သးဝဲဒဉ်/တၢ်ပိးတၢ်လိာ်အကုအခိတဖဉ်/ နိအမ့ၢ်/ သိလုၣ်အပၣ်တဖဉ် - သံၣ်ခွဲၣ်ကတိၤတၢ်ဂုၤခိၣ်မး - သးဘဉ်ဒိလၢ/တၢ်ဆိတလဲဆဲးကိၣ်ဖိအဖိခိၣ် - အိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤလၢအစဲဘူးစဲထီၣ်လၢအသးပုၤ - လူၤမၤပိာ်ထွဲက့ၢ်တၢ်/တၢ်တမံၤယီၤဒီးအလီၤလီၤ - ဝံၢ်ဝံၢ်အစုတဖဉ်/ထီၣ်ဝဲဒီး/ မ့တမ့ၢ်/ တရံးအနီၢ်ကစၢ်ကတိၤကျိၤ 	<ul style="list-style-type: none"> - ဂဲၤအုၣ်/(ခုလၢ/လဲၤလဲၤက့ၢ်က့ၢ်) - မၤတၢ်ဒိ အသးဆုၤအိၣ်အသိး/(မၤတၢ်လၢတဆိဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်) - အိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢ်ဆၢကတိၤလၢအဖုၣ် - တၢ်ယုဆိတၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကု - ဒုးမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလီၤက့ၢ်အသး - တၢ်သျှပ်ခိၣ်သးပျိး - အိၣ်ဒီး/တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မံ/ဒိအတညိၣ်န့ၣ်အသိး - အိၣ်ဒီး/တၢ်ဟံးသး/မ့တမ့ၢ်/သးအတၢ်တူၢ်ဘဉ် ဒိအတညိၣ်န့ၣ်အသိး - တပျံၤတၢ်/မ့တမ့ၢ်/ ပျံၤတၢ်အုၣ်န့ၢ်ဒီး/ပမုၢ်လၢအသိး - တၢ်ခိဆၢက့ၢ်တၢ်လၢ/တၢ်အသိၣ်/ တၢ်အန့ၢ်/ တၢ်အရီၢ်/ တၢ်ကွၢ်/မ့တမ့ၢ်/ တၢ်တူၢ်ဘဉ်အဖိခိၣ်/ဒိအတညိၣ်န့ၣ်အသိး

ယမ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢ/ဖိသဉ်အံၤအိၣ်ဒီး ASD / န့ၣ်ယကဘဉ်မၤဒိလဲၣ်.

- ✓ တဲသကိးတၢ်ဒီး/ နဖိအကသံၣ်သရၣ်/မ့တမ့ၢ်/ သရၣ်မုၢ်ကွၢ်ပုၤဆါတက့ၢ်
- ✓ နဖိအံၤ/မ့မ့ၢ်/သးန့ၣ်/၃/န့ၣ်ဆူအဖိခိၣ်န့ၣ်/ ဆဲးကျိး/ Early ACCESS /ဖဲ/ 1-888-425-4371 မ့ၢ်သးအိၣ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘဉ်ပး/ Early ACCESS /အဂ့ၢ်န့ၣ်/ကွၢ်ဘဉ်/ <https://educateiowa.gov/pk-12/early-childhood/early-access/> တက့ၢ်.
- ✓ နဖိအံၤ/မ့မ့ၢ်/သးန့ၣ်/၃/န့ၣ်ဆူအဖိခိၣ်န့ၣ်/ ဆဲးကျိး/နလီၤကဝီၤကွဲ/မ့တမ့ၢ်/ လီၤကဝီၤကူၣ်သ့ၣ်ခါစးကရၢ/ (AEA)/အဆိပ်တက့ၢ်. နိသိးကကွၢ်ယုနု/ AEA/ အဂီၢ်/ ကွၢ်ဘဉ် <http://www.iowaaea.org/>

- ✓ ဆေးကျိုး/ဆိုင်ဆိုင်ဝန်/လီကစီတော်မေးစာ/ခိုင်နှုန်းတော်ဂုဏ်ထိပ်ပသီထိပ်တဘဉ်လီဘဉ်စးတော်တီကွဲ၊
 100 Hawkins Drive, Iowa City, IA 52242
 လီတစ်/ - 1-866-219-9119, ext. 1
 လီပရု/ - lowa-RAP@uiowa.edu
 ပှ်ယံသန/ - www.chsciowa.org/RAP

ညီနုတ်ကူစါယါဘျါတော်ဆါလါ/ဖိသဉ်သုဉ်တဖဉ်လါအအိဉ်ဒီး/ ASD

တကူစါလါတါသုကတါတါအါ

- * ညီနုတ်မေးစါဖိသဉ်သုဉ်တဖဉ်လါ/တော်နုတ်ပတ်ကတါဒီးတော်စူးကါကျိဉ်လါ/တော်ရုတံၤရုသကိးတော်အပူ
- * ကကဲဘျူးကဲဖိဉ်လါ/ဖိသဉ်သုဉ်တဖဉ်လါအအိဉ်ဒီး/တော်ကိတော်ခဲလါ/တော်ဆေးကျိုးဆေးကျါ/မုတမု/ အိဉ်ဒီးတော်ကိတော်ခဲလါ/နုတ်ပတ်သုရုဒီးပုၤဂါဖဲလါ/ကတိတော်ဒီးပုၤဂါအါ

တကူစါဒီဖျါလါ/တော်မေးတော်မေး

- * ပှ်ယုဉ်ဒီး/နီခိဒီးစးဖိကဟဉ်တါသုတော်ဘဉ်
- * မၤဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်/တော်သုဖဲသုမၤတော်ဒ်/သးနီဉ်ထီဉ်ဘးအသိးဒီး/တော်ကွဲထွဲလီၤကွၤသးတော်သုတော်ဘဉ်

တကူစါနီခိ

- * ပညိဉ်လီၤလီၤဆူတော်ဟူးဂါတော်ကိတော်ခဲလါ/အဒူးကဲထီဉ်တော်တြီယာလါ/တနံၤဘဉ်တနံၤတော်အိဉ်မူပူ
- * မၤစါကွၤတော်ကိတော်ခဲသုဉ်တဖဉ်လါ/ဆုဉ်နီၤ/ လဲၤတော်/ယုတ်/ဒီး/စံဉ်တော်
- * မၤဂုၤထီဉ်စုာ်ကိး/တော်သုရဲဉ်ကျဲၤတော်/ ယုဉ်ညဉ်ထူဉ်ပျါအဂီၢ်စါ/ ဒီးတော်မၤဂုၤအါထီဉ်နီခိတော်ဟူးတော်ဂါ

တါဝဲဉ်ထံနီၤဖးတော်စူးကါတော်ဟ်သုဉ်ဟ်သး

- * ဒီးသနုထီဉ်အသးလါ/ဖိသဉ်အတော်လိဉ်ဘဉ်အဖိခိဉ်/ တော်ကူစါတော်ဆါအံၤက/ကူစါဝဲဒဉ်/တော်သိဉ်လိဘဉ်ယး/ တော်မေးစါလီၤကွၤသး အတော်သုတော်ဘဉ်/တော်သုရုဒီးပုၤဂါတော်သုတော်ဘဉ်/ တော်မေးလိတော်သုတော်ဘဉ်/ တော်ဆေးကျိုးဆေးကျါ/ မုတမု/ သကဲဉ်ပဝးလါအကြါးအဘဉ်
- * ပုၤကူစါတော်ဆါတဲဝဲလါ/ ဖိသဉ်အပုၤတဝါ/ ယုဉ်ဒီးပုၤကညီသုဉ်တဖဉ်/ကလုာ်ဘာဝဲဒဉ်အဝဲသုဉ်အသကဲဉ်ပဝးနုဉ်လီၤ
- * ပညိဉ်လါ/ကဟုဉ်ဆုဉ်ထီဉ်သးသဟီဉ်လါအဂုၤတကပါ
- * သိဉ်လိဖိသဉ်သုဉ်တဖဉ်လါ/ကဘဉ်မၤအါထီဉ်/သကဲဉ်ပဝးလါအကဲဘျူးကဲဖိဉ်တဖဉ်ဒီး/မၤစုၤလီၤသကဲဉ်ပဝးလါ/အမၤဘဉ်ဒီး/မုတမု/မၤတံဉ်တော်မေးလိအဂုၢ်
- * စူးကါတော်ဟုဉ်ခိဉ်ဖးလါသကဲဉ်ပဝးလါအဂုၤ လါတော်သုဉ်ညါဟ်ပနီဉ်သကဲဉ်ပဝးလါအတဂုၤအလီၢ်

တော်မေးစါ/သကဲဉ်ပဝးတော်အိဉ်ဆုဉ်အိဉ်ချ့

- * ညီနုတ်/ဘဉ်တော်ဟုဉ်မေးစါအါဒီဖျါလါ/ပုၤဂုၢ်ပုၤမေးတော်ဖိတဖဉ်/ သးဂုၢ်ဝိကသံဉ်သရဉ်တဖဉ်/ဒီးပုၤဟုဉ်ကူဉ်ဟုဉ်ဖးသးတော်အိဉ်ဆုဉ်အိဉ်ချ့တဖဉ်
- * ဘဉ်သုဉ်သုဉ်/ကကဲထီဉ်တော်မေးစါလါ/ဖိသဉ်လါအအိဉ်ဒီးတော်ကိတော်ခဲဘဉ်ယး/သကဲဉ်ပဝး/မုတမု/ တော်ကဆံ့ကဆဲးကဲထီဉ်အသးဒ်အမု/ ADHD ./ သကဲဉ်ပဝးလါတော်မေးစါမဲတော်/သးဟးဂီၤ/မုတမု/ သူဉ်ကိာ်သးဂီၤ
- * ပှ်ယုဉ်သုစုာ်ကိးထဲ/ဖိသဉ်/မုတမု/ ဟံဉ်ဖိပိဖိခဲလါ
- * မေးစါဖိသဉ်တဖဉ်သုခိဖျါ/သိဉ်လိအဝဲသုဉ်လါ/တော်သုတော်ဘဉ်အသိ/ဒီး/သကဲဉ်ပဝး/မုတမု/ မၤဂုၤအါထီဉ်တော်သုတော်ဘဉ်လါအအိဉ်ဟ်စါတဖဉ်/ဒ်သိးကမၤဟါမၤကွဲဉ်သကဲဉ်ပဝးလါအဟုဉ်ထီဉ်တော်ကိတော်ခဲတဖဉ်

တော်ဂုၢ်ထံးတဖဉ်

Autism Speaks (2016) <https://www.autismspeaks.org/what-autism/treatment/what-treatments-are-available-speech-language-and-motor-impairments>

Autism Speaks (2016) http://www.autismspeaks.org/docs/sciencedocs/atn/atn_air-p_applied_behavior_analysis.pdf

CDC (2016) <http://www.cdc.gov/ncbddd/adhd/treatment.html>

CDC (2016) <http://www.cdc.gov/ncbddd/autismfacts.html>

100 Hawkins Drive, Iowa City, IA 52242

လီတဲမိ/- 1-866-219-9119, ext. 1

လီပရီ/- iowa-RAP@uiowa.edu

ပုဂံယဲသန့/- www.chsciowa.org/RAP